

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Gesta purgationis Cæciliani Episcopi Carthaginensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

INCIPIVNT GESTA VBI

constat traditorem Silvanum, qui cum ceteris ordinavit Majorinum, cui Donatus successit.

Constantino Maximo Augusto & Constantino Anno Christi
 juniore nobilissimo Cæsare Conss. Idibus Decembris, 320,
 Sexto Thamugadiensi inducto, & applicito Victore Grammatico, adstante etiam Nundinario Diacono, Zenophilus vir clarissimus Consularis dixit: Quis vocaris? Respondit: Victor. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Cujus conditionis es? Victor dixit: Professor sum Romanarum litterarum, Grammaticus Latinus. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Cujus dignitatis es? Victor dixit: Patre Decurione Constantinensium, avo milite, in comitatu militaverat. Nam origo nostra de sanguine Mauro descendit. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Memor fidei & honestatis tuæ simpliciter designa quæ causa fuerit dissensionis inter Christianos. Victor dixit: Ego dissensionis originem nescio: unus sum de populo Christianorum. Siquidem cum essem apud Carthaginem, Secundus Episcopus cum Carthaginem tandem aliquando venisset, dicuntur invenisse Cæcilianum Episcopum nescio quibus non rectè constitutum, illi contra alium instituerunt. Inde illic apud Carthaginem cœpta dissensio est; & inde originem scire dissensionis plenè non possum, quoniam semper civitas nostra unam Ecclesiam habet, & si habuit dissensionem, nescimus omnino. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Silvano communicas. Victor respondit: Ipsi. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Cur ergo intermissio eo cujus innocentia purgata est? Et adjecit:

Adseveratur præterea te aliud certissimè scire, quòd Silvanus traditor sit. de eo confitere. Victor respondit: Hoc nescio. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario Diacono dixit: Negat se Victor scire quòd Silvanus traditor sit. Nundinarius Diaconus dixit: Scit ipse num tradidit codices. Victor respondit: Fugeram hanc tempestatem; & , si mentior, peream. Cùm incursum pateremur repentinae persecutionis, fugivimus in montem Bellonæ. Ego sedebam cum Marte Diacono; & Victor Presbyter, cùm ab eodem Marte quærentur omnes codices, negavit se habere. Tunc Victor dedit nomina omnium lectorum. Ventum est ad domum meam. Cùm absens essem, ascensum est à magistratibus, & sublatis sunt codices mei. Cùm ego venissem, inveni codices sublatis. Nundinarius Diaconus dixit: Tu ergo respondisti apud acta, quoniam dedisti codices. Quare negantur hæc quæ prodi possunt? Zenophilus V. C. Consularis Victori dixit: Simpliciter confitere, ne strictius interrogeris. Nundinarius Diaconus dixit: Legantur acta. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Legantur. Et dedit Nundinarius, & exceptor recitavit. Diocletiano VIIII. & Maximiano VII. Consulib. XIV. Kalendas Iunias, ex actis Munatij Felicis flaminis perpetui Curatoris coloniae Cirtensium. Cùm ventum esset ad domum in qua Christiani conveniebant, Felix flamen perpetuus Curator Paulo Episcopo dixit: Proferte scripturas legis, & si quid aliud hinc habetis, ut præcepto & iussioni parere possitis. Paulus Episcopus dixit: Scripturas lectores habent, sed nos quod hinc habemus, damus. Felix flamen perpetuus Curator Paulo Episcopo dixit: Ostende lectores, aut mitte ad illos. Paulus Episcopus dixit: Omnes cognoscitis. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ dixit: Non eos novimus. Paulus Episcopus dixit: Novit

eos officium publicum, id est, Edusius & Iunius ex-
 ceptores. Felix flamen perpetuus Curator reipubli-
 cæ dixit: Manente ratione de lectoribus, quos de-
 monstrabit officium, vos quod habetis date. Seden-
 te Paulo Episcopo, Montano, & Victore, Deusaf-
 telio, & Memorio Presbyteris, adstante Marte
 cum Helio & Marte Diacones, Marcucio, Catul-
 lino, Silvano, & Caroso Subdiacones, Ianuario,
 Meraelo, Fructuoso, Miggine, Saturnino, Victo-
 re Samsurico, & ceteris fossoribus, contrascriben-
 te Victore Aufidij, in brevi sic: Calices duo aurei,
 item calices sex argentei, urceola sex argentea, cuc-
 cumellum argenteum, lucernas argenteas septem,
 cereofala duo, candelas breves æneas cum lucernis
 suis septem, item lucernas æneas undecim cum ca-
 tenis suis, tunicas muliebres LXXXII. mafortea
 XXXVIII. tunicas viriles XVI. caligas viriles paria
 XIII. caligas muliebres paria XLVII. coplas ru-
 ficanas XIX. Felix flamen perpetuus Curator rei-
 publicæ Marcucio, Silvano, & Caroso fossoribus
 dixit: Proferte hoc quod habetis. Silvanus & Ca-
 rosus dixerunt: Quod hîc fuit, totum hoc ejecimus.
 Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Marcu-
 cilio, Silvano, & Caroso dixit: Responso vestra
 actis hæret. Posteaquam in bibliothecis, inventa
 sunt ibi armaria inania. Ibi protulit Silvanus capitu-
 latam argenteam & lucernam argenteam, quod dice-
 ret se post orcam eas invenisse. Victor Aufidij Silva-
 no dixit: Mortuus fueras, si non illas invenisses.
 Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Silvano
 dixit: Quære diligentius, ne quid hîc remanserit.
 Silvanus dixit: Nihil remansit, totum hoc ejecimus.
 Et cum apertum esset triclinium, inventa sunt ibi
 dolia I V. & orcas sex. Felix flamen perpetuus Cu-
 rator reipublicæ dixit: Proferte scripturas quas ha-
 betis, ut præceptis Imperatorum & jussioni parere

possitis. Catulinus protulit codicem unum pernium majorem. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Marcucio & Silvano dixit: Quare unum tantummodo codicem dedistis? Proferte scripturas quas habetis. Catulinus & Marcucius dixerunt: Plus non habemus, quia Subdiacones sumus: sed lectores habent codices. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Marcucio & Catulino dixit: Demonstrate nobis lectores. Marcucius & Catulinus dixerunt: Non scimus ubi maneant. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Catulino & Marcucio dixit: Si ubi manent non nostis, nomina eorum dicite. Catulinus & Marcucius dixerunt: Nos non sumus proditores. Ecce sumus, jube nos occidi. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ dixit: Recipiantur. Et cum ventum esset ad domum Eugenij, Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ dixit Eugenio: Profer scripturas quas habes, ut præcepto parere possis. & protulit codices quatuor. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ Silvano & Caroso dixit: Demonstrate ceteros lectores. Silvanus & Carosus dixerunt: Iam dixit Episcopus quia Edusius & Iunius exceptores omnes noverunt. Ipsi tibi demonstrent ad domus eorum. Edusius & Iunius exceptores dixerunt: Nos eos demonstramus, Domine. Et dum ventum fuisset ad domum Felicis sarforis, protulit codices quinque. Et cum ventum esset ad domum Victorini, protulit codices octo. Et cum ventum fuisset ad domum Projecti, protulit codices V. majores & minores duos. Et cum ad Grammatici domum ventum fuisset, Felix flamen perpetuus Curator Victori Grammatico dixit: Profer scripturas quas habes, ut præcepto parere possis. Victor Grammaticus obtulit codices 11. & quiniones quatuor. Felix flamen perpetuus Curator Victori dixit: Profer scripturas, plus habes. Victor

Grammaticus dixit : Si plus habuiffem , dediffem.
 Et cū ventum fuiffet ad domum Euticij Cæfaria-
 nenfis , Felix flamen perpetuus Curator Euticio di-
 xit : Profer fcripturas quas habes , ut præcepto pa-
 rere poffis. Euticius dixit : Non habeo. Felix fla-
 men perpetuus Curator Euticio dixit : Profefſio tua
 actis hæret. Et cū ventum fuiffet ad domum Cod-
 deonis , protulit uxor ejus codices ſex. Felix flamen
 perpetuus Curator reipublicæ dixit : Quære , ne
 plus habeatis. profer. Mulier reſpondit : Non ha-
 beo. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ
 Bovifervo publico dixit : Intra , & quære , ne plus
 habeat. Servus publicus dixit : Quæſivi , & non in-
 veni. Felix flamen perpetuus Curator reipublicæ
 Victorino , Silvano , & Caroſo dixit : Si quid mi-
 nùs factum fuerit , vos contingit periculum. Qui-
 bus lectis , Zenophilus V. C. Conſularis Victori di-
 xit : Conſitere ſimpliciter. Victor reſpondit : Non
 fui præſens. Nundinarius Diaconus dixit : Legimus
 epiftolas Epifcoporum factas à Forte. & legit exem-
 plar libelli traditi Epifcopis à Nundinario Diacono.
 Teſtis eſt Chriſtus & angeli ejus quoniam tradiderunt
 quibus communicatiſti , id eſt , Silvanus à Cirta tra-
 ditor eſt & fur rerum pauperum. Quod omnes vos
 Epifcopi , Preſbyteri , Diacones , Seniores ſcitis de
 quadringentis follibus Lucillæ clariffimæ feminæ ,
 pro quo vobis conjuraſti ut fieret Majorinus Epif-
 copus : & inde factum eſt ſchiſma. Nam & Victor
 fullo veſtri præſentia & populi dedit folles viginti
 ut factus eſſet Preſbyter. quod ſcit Chriſtus & an-
 geli ejus. Et recitatum eſt exemplum epiftolæ. Pur-
 purius Epifcopus Silvano coëpiſcopo in Domino ſa-
 lutem. Venit ad me Nundinarius Diaconus filius
 noſter , & petiit has litteras deprecatorias à me ad
 te , ſanctiſſime , dirigerem , ut ſi fieri poſſet , pax
 inter te & ipſum fit. Hoc enim volo fieri , ut nemo

sciat quid inter nos agatur. Si volueris, scripto tuo
 [agatur] ut & ego solus ibi in re præsentem veniam,
 & dissensionem ipsam de inter vos amputem. Manu
 sua enim mihi tradidit libellum rei gestæ, pro qua
 causa tuo præcepto fuerit lapidatus. Non est verum
 ut pater castiget filium contra veritatem, & scio
 quia vera sunt quæ in libello mihi tradito sunt cons-
 cripta. Quære remedium quomodo poterit ibi ma-
 lignitas ista extingui antequam flamma exsurgat,
 quæ post demum extingui non poterit sine sanguine
 spiritali. Adhibete conclericos & seniores plebis
 ecclesiasticos viros, & inquirent diligenter quæ sunt
 istæ dissensiones, ut ea quæ fiunt secundum fidei
 præcepta fiant. Non declinabis ad dextram vel ad
 sinistram. Libenter autem aurem commodare no-
 lis malis instructoribus, qui nolunt pacem. Om-
 nes nos occiditis. & *alia manu*. Vale. Item &
 exemplum epistolæ. Purpurius Episcopus Clericis
 & Senioribus Cirtensium in Domino æternam sa-
 lutem. Clamat Moyses ad omnem senatum filio-
 rum Israël, dixitque illis, quæ Dominus jubeat
 fieri sine consilio seniorum nihil agebatur. Ita-
 que & vos, carissimi, quos scio omnem sapientiam
 cœlestem & spiritalem habere, omni vestra virtute
 cognoscite quæ sit dissensio hæc, & perducite ad pa-
 cem. Dicit enim Nundinarius Diaconus quod nihil
 vos lateat unde hæc dissensio est inter carissimum
 nostrum Silvanum & ipsum. Tradidit enim mihi
 libellum in quo omnia sunt conscripta. Dixit enim
 & vos non latere. Ego scio quia auris non est. Bo-
 num quære remedium quomodo extingatur hæc
 res sine periculo animæ vestræ; ne subito cum per-
 sonam accipitis, in iudicio veniatis. Iustum judi-
 cium inter partes iudicate secundum gravitatem
 vestram & iustitiam. Cavete vobis ne declinetis in
 dexteram neque in sinistram. Dei res agitur, qui
 scrutatur

scrutatur cogitationes singulorum. Elaborate nemo sciat quæ sit conjuratio hæc. Vestra sunt quæ libello continentur. non est bonum. Dicit enim Dominus: *Ex ore tuo condemnaberis, & ex ore tuo justificaberis.* Matth. 12. Item alia recitata. Silvano fratri carissimo Fortis in Domino æternam salutem. Venit ad me filius noster Nundinarius Diaconus, & retulit ea quæ inter te & illum contigerunt per malivoli intercessum, qui vult animas justorum à via veritatis avertere. Cùm hæc audirem, mente defectus sum, quòd talis dissensio inter vos venit. Dei enim sacerdos ut ad hoc veniat quod non nobis expediat fiat. Nunc ergo petite eum ut, quod potest, cum ipso pax Domini salvatoris Christi sit. Non ad publicum veniamus & à gentibus damnemur. Scriptum est enim: *Videte ne dum mordetis, & consumini in invicem, ab invicem consumamini.* Gal. 5. Ergo peto Dominum ut tollatur de medio nostrum hoc scandalum, ut possit res Dei cum gratiarum actione celebrari, Domino dicente: *Pacem meam do vobis.* Ioan. 14. *pacem meam relinquo vobis.* Quæ pax poterit esse ubi dissensio est, æmulationes sunt? Nam cùm ego à milites essem ass. * separatus & in illo venissem, cum injuria tali, Deo commendavi animam meam, & remisit tibi, quia Deus videt mentes hominum & eorum, sive à te ad illos perductus sum, sed Deus nos liberavit, & tecum servimus. Ergo, sicuti dimissum est nobis, & vos reconciliamini paci, ut in nomine Christi possimus cum gaudio pacem celebrare. Nemo sciat. Fratribus & filiis, clero & senioribus, Fortis in Domino æternam salutem. Venit ad me filius meus Nundinarius Diaconus vester, & retulit de ea quæ contra vos sunt gesta, necnon utique à vobis debuit componi, ne ventum esset ut talem insaniam passi, à quibus lapidarentur pro veritate, quod &

1. Cor. 6.

vos & nos scimus, sicuti nobis retulistis & scriptum est: *Non est sapiens quisquam inter vos qui possit iudicare inter fratres? sed frater cum fratre iudicatur, sed apud infideles.* sicuti vos cum in iudicio non intenditis. Sic ad hoc exilitum est ut gentibus demus tale exemplum, ut qui per nos Deo credebant, ipsi nobis maledicant, cum ad publicum pervenimus? Ergo, ne ad hoc veniatur, vos, qui spirituales estis, facite ut nemo sciat, ut cum pace Pascha celebremus, & hortemini eos paci reconciliari, & dissensio non sit, ne cum ad publicum ventum fuerit, incipiat & vos periclitari, si hoc factum fuerit, & postea vobis imputetis. Dabitur quam plurime, tu possessor Donati Presbyter, singuli Valerius & Victor, qui omnia scitis actum date operam ut pax sit vobiscum. Item alia recitata. Fratri Silvano Sabinius in Domino aeternam salutem. Pervenit ad nos Nundinarius filius tuus, non tantum ad me, sed & ad fratrem nostrum Fortem, fortem & gravem querelam referens. Miror gravitati tuae, sic te egisse cum filium tuum, quem tu nutristi & ordinasti. Si enim aedificium terrae structum sit, non additur quid caeleste, quod per manum sacerdotis aedificatur. Sed non est tibi mirandum, scriptura dicente: *Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobabo.* Et iterum dicit: *Potius dilexerunt homines tenebras magis quam lucem,* sicuti & tu facis. Sufficiat vobis omnia scire. super quod & frater noster Fortis tibi scripsit. Nunc petierim de caritate tua, frater benignissime, ut suppleas dictum Esaiæ Prophetæ: *Expellite malignitatem de animis vestris, & venite, disputemus, dicit Dominus.* Et iterum: *Proicite malum de medio vestrum.* Sic & tu fac. Subjuga & averte seditionem, quae noluerunt esse pacem inter te & filium tuum. Sed filius tuus Nundinarius in pace tecum Pascha celebret, ne res ad

2. Cor. 1.

Ioa. 3.

Isa. 1.

publicum veniat præterea jam omnibus nobis nota. Rogaverim te, frater benignissime, mediocritatis meæ compleas petitionem. Nemo sciat. Item alia recitata. Fratri Forti Sabinus in Domino æternam salutem. Quæ sit caritas juxta omnes collegas, certus sum peculiariter, tamen secundum Dei voluntatem, qui dixit, *Quosdam diligo super animam meam*, Silvanum te coluisse certus sum. Quare non dubitavi hæc scripta ad te dare, quia scripta tua ad eum facta dari feci propter nomen Nundinarij; & qui impigrè agit, semper res Dei impetu procedit. Ne præendas excusationem. Occupatio namque nos diebus istis stringit, & incunctanter commovet circa hæc usque ante diem solemnissimum Paschæ, ut per te fiat pinguißima pax, ut digni coheredes Christi inveniamur, qui dixit: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*. Et iterum. Peto ut facias. *Et alia manu*. Opto te in Domino bene valere & nostri memorem esse. Vale. Sed rogo te, nemo sciat. Quibus lectis Zenophilus V. C. Consularis dixit: Et actis & literis quæ recitatæ sunt traditorem constat esse Silvanum; & Victori dixit: Simpliciter confitere utrum scias eum aliquid tradidisse. Victor dixit: Tradidit, sed non me præsentem. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quid administrabat tunc Silvanus in clero? Victor respondit: Sub Paulo Episcopo orta est persecutio, & Silvanus Subdiaconus fuit. Nundinarius Diaconus respondit: Quando ventum est illic, ait, ut factus esset Episcopus, respondit populus: Alius fiat, exaudi Deus. Zenophilus V. C. Consularis Victori dixit: Dictum est à populo, Silvanus traditor? Victor dixit: Ego ipse luctatus sum Episcopus. Zenophilus V. C. Consularis Victori dixit: Ergo sciebas traditorem? De hoc confitere. Victor respondit: Traditor fuit. Nundinarius Diaconus dixit: Vos seniores clamabatis: Exaudi Deus, civem

102. 14.

nostrum volumus, ille traditor est. Zenophilus V. C. Consularis Victori dixit: Clamasti ergo cum populo quòd traditor esset Silvanus, & non deberet fieri Episcopus? Victor dixit: Clamavi & ego & populus. Nos enim civem nostrum petebamus integrum virum. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Qua causa putabatis eum non mereri? Victor dixit: Integrum petebamus, & civem nostrum. Sciebam enim * causam Imperatorum ad hoc nos esse venturos, dum enim talibus committitur. Item inductis & adplicitis Victore Samsurici & Saturnino fossoribus, Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quis vocaris? Respondit: Saturninus. Zenophilus V. C. dixit: Cujus conditionis es? Saturninus respondit: Fossor. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Silvanum scis esse traditorem? Saturninus dixit: Scio lucernam tradidisse argenteam. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Quid aliud? Saturninus respondit: Aliud nescio, nisi quia de post orcã eam ejecit. Et remoto Saturnino, Zenophilus V. C. Consularis dixit adstanti: Et tu, quis vocaris? Respondit: Victor Samsurici. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Cujus conditionis es? Victor dixit: Artifex sum. Zenophilus V. C. dixit: Tabulam argenteam quis tradidit? Victor respondit: Non vidi, quod scio, hoc dico. Zenophilus V. C. Consularis dixit Victori: Licet jam constiterit ex responsione eorum qui supra sunt interrogati, tamen tu confitere utrum Silvanus traditor sit. Victor dixit: Secundo petato quomodo hoc dimisit ut duceremur ad Carthaginem, ore ipsius Episcopi audiui. Data est mihi lucerna argentea, & capitulata argentea, & has tradidi. Zenophilus V. C. Victori Samsurici dixit: A quo audisti? Victor dixit: A Silvano Episcopo. Zenophilus V. C. Consularis Victori dixit: Ab ipso audisti quòd tradidisset? Victor dixit: Ab ipso audiui quòd suis

* f. ante Imperatores

manibus tradidisset illas. Zenophilus V. C. dixit: Vbi audisti? Victor dixit: In basilica. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Apud Constantinam? Victor dixit: Ibi cœpit alloqui populum dicens: De quo dicunt me traditorem esse, de lucerna & capitulata? Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Quid aliud putas ex his esse quærendum? Nundinarius dixit: De cupis fisci, quis illas tulit. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Quas cupas? Nundinarius dixit: In templo Sarapis fuerunt, & tulit illas Purpurius Episcopus: acetum quod habuerunt, tulit illum Silvanus Episcopus, Dontius Presbyter, & Lucianus. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Sciunt id factum qui adstant? Nundinarius respondit: Sciunt. Diaconus Saturninus dixit: Dicebant maiores nostri quia sublatae sunt. Zenophilus V. C. Consularis dixit: A quo sublatae dicuntur? Saturninus dixit: A Purpurio Episcopo, & acetum à Silvano & Dontio & Superiori Presbyteris & Luciano Diacono. Nundinarius dixit: Viginti folles dedit, & factus est Presbyter Victor? Saturninus dixit.* Et cùm diceret, Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Cui dedit? Saturninus dixit: Silvano Episcopo. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Ergo, ut fieret Presbyter, Silvano Episcopo viginti folles præmium dedit? Saturninus dixit: Dedit. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Ante Silvanum positum est? Saturninus dixit: Ante cathedram Episcoporum. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: A quo pecunia sublata est? Nundinarius dixit: Ipsi Episcopi diviserunt eam inter se. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Donatum desideras exhiberi? Nundinarius dixit: Vtique veniat, de quo clamavit populus biduo post * pare: Exaudi Deus, civem nostrum volumus. Zenophilus V. C. Consularis

Nundinario dixit: Certè clamavit hoc populus? Respondit: Clamavit. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Traditorem clamavit Silvanum? Saturninus dixit: Vtique. Nundinarius dixit: Quando factus est Episcopus, non illi communicavimus, quia dicebatur traditor esse. Saturninus dixit: Quod dicit, verum est. Nundinarius dixit: Vidi quia Murus harenarius tulit eum in collo. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Sic factum est? Saturninus dixit: Sic. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Vera sunt omnia quæ dicit Nundinarius, quia ab harenariis factus est Episcopus Silvanus? Saturninus dixit: Vera Nundinarius dixit. prostibulæ illic fuerunt. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino dixit: Harenarij illum gestaverunt? Saturninus dixit: Ipsi eum tulerunt, & populus. Nam cives in area martyrum fuerunt inclusi. Nundinarius Diaconus dixit: Numquid populus Dei ibi fuit? Saturninus dixit: In casa majore fuit inclusus. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Certa omnia quæ dicit Nundinarius, vera sunt? Saturninus dixit: Vera. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Tu quid dicis? Victor dixit: Vera sunt omnia, Domine. Nundinarius dixit: Purpurius Episcopus tulit centum folles. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: De quadringentis follibus quos putas interrogandos? Nundinarius dixit: Lucianus Diaconus exhibeatur, quia ipse totum scit. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Inne sciunt? Nundinarius dixit: Non sciunt. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Exhibeatur Lucianus. Nundinarius dixit: Sciunt isti acceptos esse quadringentos folles; sed quia Episcopi eos diviserunt, nesciunt. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario & Victori dixit: Scitis acceptos esse folles à Lucilla? Saturninus & Victor dixerunt: Scimus. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Pauperes non accepe-

runt? Dixerunt: Nemo nihil accepit. Zenophilus V. C. Consularis Saturnino & Victori dixit: Nihil defano Sarapis sublatum est? Saturninus & Victor dixerunt: Purpurius tulit cupas, & Silvanus Episcopus & Dontius & Superius Presbyteri & Lucianus Diaconus tulerunt acetum. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Responfione Victoris Grammatici & Victoris Samsurici & Saturnini claruit vera esse omnia quæ suggestit Nundinarius. Submoveantur & exeant. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quos alios putas interrogandos? Nundinarius dixit: Castum Diaconum, ut dicat si non est traditor. Ipse illum ordinavit. Et inducto & applicito Casto Diacone, Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quis vocaris? Respondit: Castus. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Cujus conditionis es? Castus dixit: Nullam dignitatem habeo. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Licet nunc per Victorem Grammaticum quàm etiam per Victorem Samsurici & Saturninum venerunt in confessionem quæ Nundinarius obicit, tamen etiam tu confitere utrum traditor fit Silvanus. Castus respondit: Dicebat quòd invenerit lucernam post orcam. Zenophilus V. C. Consularis dixit Casto: Etiam de cupas defano Sarapis sublata & aceto confitere. Castus respondit: Purpurius Episcopus tulit cupas. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Acetum quis? Respondit Castus quòd tulerunt inde acetum Silvanus Episcopus, Dontius & Superius Presbyteri. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Confitere quot folles dedit Victor ut Presbyter fieret? Castus dixit: Oblulit, Domine, facellum, & quid habuerit, nescio. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Cui datum est facellum? Castus dixit: Illò tulit eum in casa majore. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Populo non est divisa pecunia? Castus respondit: Non

est data, nec vidi. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: De folles quos Lucilla dedit, populus minutus nihil accepit? Castus dixit: Non vidi accipere neminem. Zenophilus V. C. Consularis Casto dixit: Quò ergo pervenerunt? Castus dixit: Nescio. Nundinarius dixit: Vtique vel audisti vel vidisti si dictum est pauperibus: Dat & vobis de re sua Lucilla. Castus dixit: Non vidi aliquem accipere. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Manifesta est Casti confessio quòd folles quos Lucilla donavit, populo divisos esse nesciret, & ideo amoveatur. Et applicito Crescentiano Subdiacono, Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quis vocaris? Respondit: Crescentianus. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Simpliciter sicut & ceteri confitere utrum scias traditorem Silvanum. Crescentianus dixit: Priores qui fuerunt Clerici, ipsi retulerunt singula. Zenophilus vir clarissimus Consularis Crescentiano dixit: Quid retulerunt? Crescentianus dixit: Referebant quòd traditor esset. Zenophilus vir clar. Consularis Crescentiano dixit: Dixerunt illum traditorem? Et adjecit: Qui dicebant? Crescentianus dixit: Qui cum illo conversabantur in plebe, dixerunt quòd aliquando tradidisset. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: De Silvano dicebant? Crescentianus dixit: Vtique. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Cùm factus fuisset Episcopus, præsto fuisti? Crescentianus dixit: Præsens cum populo fui, inclusus in casa majore. Nundinarius Diaconus dixit: Campenses & harenarij fecerunt illum Episcopum. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Mutus harenarius certè eum sustulit? Dixit: Manifestè. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Cupas de fano Sarapis scis esse sublatas? Crescentianus dixit: Plures dicebant quòd Purpurius

Episcopus ipse sustulerit cupas & acetum, quod ad senem nostrum Silvanum pervenisset, & filij Ælionis dicebant. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Quid audisti? Crescentianus dixit: Acetum sublatum à sene Silvano & Dontio & Superio Presbyteris & Luciano Diacono. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Ex quadringentis follibus quos Lucilla donavit, populus aliquid accepit? Crescentianus dixit: Nihil inde nemo accepit, nescio, nec quis illos erogaverit. Nundinarius dixit: Aniculæ nunquam inde aliquid acceperunt? Crescentianus dixit: Nihil. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Certè quotiens aliquid tale donatur, omnes inde populares publicè accipiunt. Crescentianus dixit: Non audi vi vel vidi dedisse illum aliquos. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Nihil ergo datum est de quadringentis follibus populo? Crescentianus dixit: Nihil. Vtique pervenisset aliqua partiuncula ad nos. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Quò ergo sublatis sunt? Crescentianus dixit: Nescio. Nemo nihil accepit. Nundinarius dixit: Victor quot folles dedit ut fieret Presbyter? Crescentianus dixit: Vidi allatos cophinos cum pecunia. Zenophilus V. C. Consularis Crescentiano dixit: Cui dati sunt cophini? Crescentianus dixit: Episcopo Silvano. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Silvano dati sunt? Crescentianus dixit: Silvano. Zenophilus V. C. Consularis dixit: Populo nihil datum est? Respondit: Nihil. Necessè est ut & nos aliquid accipereamus, si distribuerentur sicut solet. Zenophilus V. C. Consularis Nundinario dixit: Quid aliud de Crescentiano putas esse requirendum? Nundinarius dixit: Ipsud est. Zenophilus V. clar. Consularis dixit: Quoniam de omnibus Crescentianus Subdiaconus simpliciter confessus est, submoveatur. Item

106 MISCELLANEORVM
inducto & applicito Ianuario Subdiacono, Zeno-
philus V. clar. Consularis dixit: Quis vocaris?
Respondit...

Cetera desunt.

PASSIO SANCTARVM
Seraphiæ & Sabinæ.

Anno Christi
322.

Cum dies itaque metuendus persecutionis in-
notuisset Christianis, multi etiam per orbem
terrarum subirent in nomine Christi martyria, erat
virgo sancta Seraphia apud oppidum Vendinensium,
civis Antiochena, in domo Sabinæ, quæ fuit uxor
Valentini & filia Herodis metallarij cuiusdam, qui
sub Vespasiano Augusto ter in urbe Romo candidam
confessionem dedit Romanis. Cum igitur eam me-
morata sancta Seraphia hortaretur, suadens etiam
illi ut Iesu Christi notitiam gereret, credens sancta
Sabina in Domino Iesu crescebat in fidem & bonam
conuersationem. Ad quam tunc misit Virillus Præ-
ses ut sanctæ Dei virgines apparerent ad tribunal.
Primum quidem illustrissima femina sancta Sabina
adhibitis pueris seu puellis restitit illis. Et post pau-
lulum dixit ad eam sancta Seraphia. Domina mater,
permitte mihi ut eam. Tu tantummodo ora, & fi-
dens esto in Dominum Iesum Christum. Credo
enim ego, etsi indigna & peccatrix sum, quod
dignam me faciet Dominus meus Iesus Christus an-
cillam suam. Dicit ad eam Sabina. Filia & domina
mea virgo Seraphia, aut vivere aut mori tecum
habeo, non te dimittam. Et cum ei satis immine-
ret, iussit sibi parari basternam, & perrexit ad præ-
torium.

II. Cumque nuntiatum fuisset Præsidi Sabinam